

FABRIKA ULJA 'BANAT' A.D. NOVA CRNJA

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2012. GODINU**

1. Opšte informacije

Fabrika ulja 'Banat' je akcionarsko društvo (u daljem tekstu: Društvo).

Registrovano je kod Agencije za privredne registre. Registar privrednih subjekata BD.31803/05.

Društvo je osnovano 12. maja 1961. godine na osnovu odluke Narodnog odbora Opštine Nova Crnja o osnivanju društva Fabrike ulja "Banat".

13. jula 1963. godine okončana je izgradnja fabrike i puštena u rad. Kapacitet fabrike bio je 7.500 tona ricinusovog semena godišnje.

1967. godine izvršena je prva rekonstrukcija fabrike, kojom je kapacitet prerade povećan 100% tako da je iznosio 16.000 tona suncokretovog semena godišnje.

1976. godine izgrađena je fabrika sa novom tehnologijom za preradu suncokreta, soje i uljane repice za potrebe rafinerija u proizvodnji jestivog ulja. Kapacitet nove fabrike iznosi 100.000 tona suncokretovog semena godišnje.

Pored pogona za preradu fabrika raspolaže i sa pratećim objektima, kao što su silosi sa sušarama kapaciteta 7.000 tona suncokretovog semena i rezervoari za ulje kapaciteta 17.300 tona sirovog ulja i rezervoari za rafinisano ulje kapaciteta 780 tona.

1998. godine pušten je u rad pogon za rafinaciju sirovih ulja kapaciteta 120 t/24h. Oprema za rafinaciju spada među najsavremenije u svetu i omogućava da se dobije rafinisano ulje vrhunskog kvaliteta. Radi se o postupku fizičke rafinacije gde se slobodne masne kiseline izdvajaju isparavanjem. Ovakav tip fabrike ne zagađuje životnu sredinu jer nastale otpadne vode kod postupka fizičke rafinacije su nezagađene.

2004. godine fabrika je počela proizvodnju hladno presovanih ulja od tikve, suncokreta 'olivko' i pakovanje ulja u staklenoj ambalaži od 0,25; 0,5 i 1 l i PET ambalaži.

2004. godine izvršena je rekonstrukcija u pogonu Ekstrakcije i nabavljen moderan Schumacherov toster 200 t pogače/dan, Krupp presa 250 t suncokreta/dan, 2 čistilice za seme Schmidt, 2 rezervoara od po 300 tona za rafinisano ulje i savremena linija za pakovanje u PET ambalažu od 1 l kapaciteta 6.000 l/h. Rekonstrukcija u pogonu za preradu semena omogućila je dnevnu preradu od 350 tona suncokretovog semena dnevno.

2005. godine nabavljena je automatska linija za duvanje flaša i pretformi i pakovanje ulja u litarsko pakovanje kapaciteta 6000 l/h.

2007. godine izgrađena su 2 podna skladišta kapaciteta po 1.680 tona suncokreta.

2008. godine izgrađeno je jedno podno skladište kapaciteta 1.500 tona suncokreta.

2009. godine je nabavljena kotlovska oprema za izgaranje suncokretove ljuske i drugog organskog otpada kapaciteta 10 t/h sa elektrostatičkim filterom za prečišćavanje dimnih gasova.

U 2011. godini završeni su radovi na izgradnji podnog skladišta br. IV za uljane kulture kapaciteta 1.500 t suncokreta. U istoj godini u pogonu Rafinacije nabavljena je oprema za hlađenje ulja čime su postavljeni najbolji uslovi očuvanja kvaliteta rafinisanog ulja. Linija pakovanja ulja u 1/1 PET ambalažu upotpunjena je opremom za ukapavanje tečnog azota u svaku jedinicu pakovanja što je omogućilo da se kvalitet ulja ne menja u toku veka trajanja.

U 2012. godini privedeni su kraju radovi na izgradnji rezervoara za jestivo ulje kapaciteta 120 m³, radovi na lučnoj hali, namenjenoj za proširenje skladišta rezervnih delova, magacinu ambalaže, namenjenom za kvalitetnije skladištenje i čuvanje ambalažnog materijala i podnom skladištu br. V kapaciteta 1.680 t za skladištenje biomase. U toku je asfaltiranje parkinga za kamione na ulazu u fabriku.

Šifra i naziv delatnosti: 1041 – Proizvodnja ulja i masti.

Društvo se bavi proizvodnjom i prodajom proizvoda i usluga iz osnovne delatnosti i to proizvodnjom biljnih ulja i masti. Pored navedene osnovne delatnosti društvo obavlja i druge delatnosti i poslove koji doprinose efikasnijem i racionalnijem poslovanju.

Društvo je saglasno kriterijumima iz Zakona o računovodstvu i reviziji razvrstano u velika pravna lica.

Sedište Društva je u Novoj Crnji, ul. Magazinska bb.

Poreski identifikacioni broj Društva je: 101595160.

Matični broj Društva je: 08044643.

Finansijski izveštaji za 2012. godinu, koji su sastavni deo ovih napomena, odobreni su od strane Izvršnog direktora dana 25. februara 2013. godine.

Na dan 31. decembar 2012. godine Društvo je imalo 157 zaposlenih na neodređeno vreme (na dan 31. decembar 2011. godine broj zaposlenih na neodređeno vreme u Društvu bio je 154).

2. Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

- 1 „Vanbilansna sredstva i obaveze“ su prikazana na obrascu bilansa stanja (napomena 3.3 i 14). Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.
- 2 Društvo je ove finansijske izveštaje sastavilo u formatu propisanom od strane Ministarstva finansija, koji nije u skladu sa zahtevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izveštaja.

- 3 Društvo nije izvršilo obračun i rezervisanja za primanja zaposlenih u skladu sa MRS 19 – Primanja zaposlenih iz razloga što je rukovodstvo procenilo da efekat na prezentirane finansijske izveštaje ne bi bio materijalno značajan, kao i da bi i troškovi dobijanja te informacije prevazilazili koristi od iste.

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da Rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Društva. Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za finansijske izveštaje obelodanjeni su u napomeni 4.

2.1. Preračunavanje stranih valuta

a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju i prikazuju u valuti primarnog ekonomskog okruženja u kojem Društvo posluje (funkcionalna valuta). Funkcionalna valuta, odnosno izveštajna valuta Društva je dinar, a izveštaji su prikazani u hiljadama dinara.

b) Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja preračunata su na njihovu dinarsku protivvrednost po srednjem kursu NBS na dan bilansa stanja. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom potraživanja i obaveza u stranim sredstvima plaćanja koje nisu izmirene do kraja godine, iskazuju se u bilansu uspeha kao finansijski prihodi, odnosno rashodi. Srednji kurs NBS na dan 31. 12. 2012. iznosi 113,7183 RSD/€ (kursna lista br. 252 od 31. 12. 2012.).

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale pri izmirivanju obaveza ili naplati potraživanja u toku godine po kursu važećem na dan poslovne promene, iskazuju se u bilansu uspeha kao finansijski prihodi odnosno rashodi.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine.

3.1. Stalna imovina

a) Nematerijalna ulaganja

Početno vrednovanje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja.

Nematerijalna ulaganja se nakon početnog priznavanja iskazuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja umanjenoj za ukupnu amortizaciju i ukupne gubitke zbog obezvređenja. Na kraju poslovne godine preispituje se korisni vek trajanja svakog nematerijalnog ulaganja.

Amortizacija se vrši proporcionalnom metodom u toku korisnog veka upotrebe.

U pogledu utvrđivanja i računovodstvenog evidentiranja obezvređenja nematerijalnog ulaganja, primenjuje se MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine.

Osnovne stope amortizacije za pojedina nematerijalna ulaganja su sledeće:

R.br.	Grupa osnovnih sredstava	Amortizacione stope (%)
1.	Programi za računare	20

b) *Nekretnine, postrojenja i oprema*

Početno vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Naknadno vrednovanje nekretnina vrši se po osnovnom postupku, koji je predviđen u MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupan iznos ispravke vrednosti po osnovu obezvređivanja.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se obračunava proporcionalnom metodom tokom procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava. Osnovicu za amortizaciju nekretnina, postrojenja i opreme čini poštena, odnosno nabavna vrednost umanjena za preostalu vrednost ukoliko postoji.

Korisni vek trajanja svake pojedinačne nekretnine, postrojenja i opreme preispituje se periodično.

Na kraju poslovne godine procenjuje se da li su nekretnine, postrojenja i oprema obezvređeni u skladu sa MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine.

Osnovne stope amortizacije za pojedine grupe nekretnina, postrojenja i opreme su sledeće:

R.br.	Grupa osnovnih sredstava	Amortizacione stope (%)
1.	Građevinski objekti	1,3 – 8
2.	Pogonska oprema	4 – 20
3.	Računari i pripadajuća oprema	20
4.	Vozila	11 – 16,5

c) *Investicione nekretnine*

Početno vrednovanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Pri početnom vrednovanju, zavisni troškovi nabavke uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja.

Nakon početnog priznavanja Društvo investicione nekretnine vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrednosti po osnovu amortizacije.

Naknadni izdaci se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdacima pripasti Društvu i kada se mogu pouzdano izmeriti. Svi ostali troškovi tekućeg održavanja terete troškove perioda u kome nastanu. Kada investicionu

nekretninu koristi njen vlasnik, ona se reklasifikuje na nekretnine, postrojenja i opremu, i njena knjigovodstvena vrednost na dan reklasifikacije postaje njena zatečena vrednost koja će se nadalje amortizovati.

d) Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica, učešća u kapitalu drugih pravnih lica, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, dati dugoročni krediti zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Početno priznavanje, kao i naknadno vrednovanje dugoročnih finansijskih plasmana vrši se po metodu nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost nadoknade koja je data za njih. U bilansu uspeha iskazuje se prihod od ulaganja samo u onoj meri u kojoj Društvo primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana sticanja.

Početno priznavanje hartija od vrednosti koje se drže do dospeća vrši se po nabavnoj vrednosti koja predstavlja vrednost nadoknade koja je data za njih. Naknadno vrednovanje hartija od vrednosti koje se drže do dospeća se vrši po diskontovanoj amortizovanoj vrednosti. Vlasničke hartije od vrednosti raspoložive za prodaju naknadno se vrednuju po poštnim tržišnim vrednostima u korist ili na teret sopstvenog kapitala.

Gubici po osnovu ulaganja u zavisna, povezana i druga pravna lica procenjuju se na datum sastavljanja finansijskih izveštaja, u skladu sa MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine i priznaju se kao rashod u bilansu uspeha.

Početno priznavanje i naknadno vrednovanje datih dugoročnih kredita vrši se po nabavnoj vrednosti, koja predstavlja vrednost nadoknade koja je data za njih. Troškovi transakcije se uključuju u početno priznavanje.

3.2. Obrtna imovina

a) Zalihe

Inicijalno, zalihe se priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno po ceni koštanja. Izlaz zaliha utrošak vrši se po prosečnoj ceni. Na dan bilansa zalihe se mere po ceni koštanja, odnosno, po neto prodajnoj vrednosti, ako je ona niža. Cenu koštanja čine svi troškovi konverzije i drugi nastali troškovi neophodni za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje, odnosno:

- troškovi direktnog rada;
- troškovi direktnog materijala; i
- indirektni, odnosno, opšti proizvodni troškovi (zasnovani na normalnom korišćenju proizvodnog kapaciteta).

Ona isključuje:

- troškovi administracije
- troškovi amortizacije i održavanja ne proizvodnih stalnih sredstava
- troškovi kamate, osim u slučaju dozvoljenog prema MRS 23 na primenu alternativnog postupka kod izgradnje ili proizvodnje zaliha a ne kod njihovog pribavljanja kupovinom

- troškovi marketinga: reklame, prodaje, prezentacije
- troškovi neuobičajenog velikog iznosa otpadnog materijala rada ili drugih proizvodnih troškova
- troškovi članarine
- troškovi istraživanja
- troškovi razvoja, osim rada se odnose na dizajn ili rekonstrukciju predmeta namenjenih prodaji.

Neto prodajna vrednost je procenjena prodajna cena u uobičajenom toku poslovanja, umanjena za pripadajuće varijabilne troškove prodaje.

b) Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja

Stalna sredstva (ili grupa za otuđenje) koja su klasifikovana kao sredstva koja se drže radi prodaje iskazuju se po nižoj od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje, ako se njihova knjigovodstvena vrednost prvenstveno nadoknađuje kroz transakciju prodaje, a ne kroz nastavak korišćenja. U okviru ove pozicije iskazuju se sredstva ukoliko je sredstvo dostupno za momentalnu prodaju u trenutnom stanju i ako je prodaja verovatna u periodu do godine dana. Na ova sredstva se ne obračunava amortizacije niti se vrši ispravka vrednosti osim za razliku između knjigovodstvene i tržišne vrednosti.

c) Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja od kupaca i kratkoročni finansijski plasmani priznaju se na osnovu računovodstvenog dokumenta na osnovu koga nastaje dužničko – poverilački odnos. Ako se vrednost u dokumentu iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izveštajnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili rashoda, odnosno, nerealizovane kursne razlike iskazuju se na teret/u korist vremenskih razgraničenja.

Otpis kratkoročnih potraživanja i finansijskih plasmana kod kojih postoji verovatnoća nenaplativosti vrši se indirektnim otpisivanjem, dok se u slučajevima kada je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana, otpis u celini ili delimično vrši direktnim otpisivanjem.

Predlog potraživanja koja se indirektno koriguju na teret rashoda tokom godine utvrđuje stalna Komisija za otpis potraživanja na predlog nadležnih službi, a na kraju godine Komisija za popis obaveza i potraživanja. Otpis potraživanja vrši se na osnovu odluke Odbora direktora Društva.

Kriterijumi za indirektan otpis potraživanja su:

- 1 veći iznos neizmirenih obaveza
- 2 pokrenut stečaj dužnika
- 3 pokrenut sudski postupak
- 4 ostalo po nalazu Komisije.

d) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeća

do tri meseca ili kraće i prekoračenja po tekućem računu.

3.3. Vanbilansna sredstva i obaveze

Vanbilansna sredstva/obaveze uključuju: imovinu uzetu u zakup, osim sredstava uzetih u finansijski zakup, robu u konsignaciji, materijal primljen na obradu i doradu i ostala sredstva koja nisu u vlasništvu Društva, kao i potraživanja/obaveze po instrumentima obezbeđenja plaćanja kao što su garancije i drugi oblici jemstva.

3.4. Osnovni kapital

Inicijalno, osnovni kapital Društva čini uplaćeni kapital i ostali oblici osnovnog kapitala koji po svojoj suštini ne predstavljaju osnovni kapital.

Promene na osnovnom kapitalu vrše se isključivo prema pravilima propisanim Zakonom o privrednim društvima a sve promene na osnovnom kapitalu registruju se kod odgovarajućeg Registra.

Osnovni kapital iskazan u dinarima se ne menja prema promenama kursa EUR-a iako je u Registru upisana vrednost u evrima.

3.5. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti. Sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita kao finansijski rashodi/prihodi osim u delu u kome se kapitalizuju u skladu sa MRS 23 – Troškovi pozajmljivanja.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao kratkoročne obaveze, osim ukoliko Društvo nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

3.6. Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se inicijalno iskazuju po vrednosti iskazanoj na dokumentu koji predstavlja osnov za priznavanje, a naknadno se odmeravaju u visini očekivanih odliva sredstava.

3.7. Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit važećim u Republici Srbiji. Stopa poreza na dobit za 2012. godinu iznosi 10% i plaća se na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobit prikazanu u zvaničnom bilansu uspeha i korekcije definisane poreskim propisima Republike Srbije.

Poreski propisi Republike Srbije ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz

tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se preneti na račun dobitaka iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Važeće poreske stope na datum bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog datuma stupile na snagu, se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza iz dobitka koji mogu da se povrate u narednim periodima po osnovu odbitnih privremenih razlika, neiskorišćenih poreskih kredita koji se prenose u naredni period i priznatih poreskih gubitaka.

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza iz dobitka koji se plaćaju u narednim periodima po osnovu oporezivih privremenih razlika.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte prenetog gubitka i poreskih kredita na poreski bilans Društva, koji se mogu prenositi, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporezivi dobitak od koga se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

3.8. Priznavanje prihoda

Prihod uključuje fer vrednost primljenog iznosa ili potraživanja po osnovu prodaje roba i usluga u toku normalnog poslovanja Društva. Prihod se iskazuje bez PDV-a, povraćaja robe, rabata i popusta u trenutku prelaska vlasništva i značajnih rizika vezanih za dati proizvod sa prodavca na kupca.

Društvo priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmeriti, kada je verovatno da će u budućnosti Društvo imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Društva kao što je u daljem tekstu opisano. Iznos prihoda se ne smatra pouzdano merljivim sve dok se ne reše sve potencijalne obaveze koje mogu nastati u vezi sa prodajom. Svoje procene Društvo zasniva na rezultatima iz prethodnog poslovanja, uzimajući u obzir tip kupca, vrstu transakcije i specifičnosti svakog posla.

Društvo ostvaruje prihode po osnovu prodaje u prometu na veliko gotovih proizvoda, robe i po osnovu pružanja usluga iz oblasti registrovane delatnosti.

3.9. Priznavanje rashoda

Poslovni rashodi obuhvataju sve troškove nastale u vezi sa ostvarenim poslovnim prihodima i odnose se na troškove materijala, energije i goriva, troškove zarada i naknada zarada, amortizaciju, proizvodne usluge i nematerijalne troškove. Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali

(princip sučeljavanja prihoda i rashoda).

3.10. Primanja zaposlenih

Društvo nema sopstvene penzione fondove i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembar 2012. godine.

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose. Nakon izvršenih uplata doprinosa, Društvo nema daljih zakonskih obaveza u pogledu budućeg plaćanja doprinosa ukoliko fond nema dovoljno sredstava da isplati sve beneficije zaposlenima koji su se penzionisali. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji se može refundirati ili u iznosu za koji se može umanjiti buduća obaveza za plaćanje doprinosa.

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju ili pri prestanku radnog odnosa po sili zakona zbog gubitka radne sposobnosti – najmanje u visini tri prosečne zarade po zaposlenom isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog organa nadležnog za statistiku, odnosno, u visini tri prosečne zarade zaposlenog u momentu isplate ili tri prosečne zarade po zaposlenom kod poslodavca u momentu isplate, a zavisno šta je povoljnije za zaposlenog.

Zaposleni koji u toku kalendarske godine puni 10, 20, 30 i 35 godina neprekidnog rada zaposlenog u Društvu ima pravo na jubilarnu nagradu u sledećem iznosu:

- za 10 godina neprekidnog rada u Društvu – u iznosu od 50 % prosečne mesečne zarade po zaposlenom u Društvu isplaćene u prethodnom mesecu,
- za 20 godina neprekidnog rada u Društvu – u iznosu od jedne prosečne mesečne zarade po zaposlenom u Društvu isplaćene u prethodnom mesecu i ručni sat,
- za 30 godina neprekidnog rada u Društvu – u iznosu od jedne i po prosečne mesečne zarade po zaposlenom u Društvu isplaćene u prethodnom mesecu,
- za 35 godina neprekidnog rada u Društvu – u iznosu od dve prosečne mesečne zarade po zaposlenom u Društvu isplaćene u prethodnom mesecu.

Društvo nije izvršilo obračun i rezervisanja za primanja zaposlenih u skladu sa MRS 19 – Primanja zaposlenih iz razloga što je rukovodstvo procenilo da efekat na prezentirane finansijske izveštaje ne bi bio materijalno značajan, kao i da bi i troškovi dobijanja te informacije prevazilazili koristi od iste.

3.11. Prihodi i rashodi kamata

Kamate nastale po osnovu plasmana i potraživanja iz poslovnih odnosa iskazuju se u okviru finansijskih prihoda u obračunskom periodu u kome su nastale.

Kamate nastale po osnovu obaveza iz poslovnih odnosa iskazuju se u bilansu uspeha u okviru finansijskih rashoda u obračunskom periodu u kome su nastale.

4. Upravljanje finansijskim rizikom

4.1. Faktori finansijskog rizika

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: **tržišni rizik** (koji obuhvata rizik od promena kurseva stranih valuta, rizik od promene fer vrednosti kamatne stope, kamatni rizik gotovinskog toka, rizik od promene cena, i rizik od promene kurseva stranih valuta), **kreditni rizik**, **rizik likvidnosti** i **rizik tokova gotovine**. Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum.

Upravljanje rizicima obavlja Izvršni direktor Društva u skladu sa politikama odobrenim od strane Odbora direktora.

(a) Tržišni rizik

- *Rizik od promene kurseva stranih valuta*

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama.

- *Rizik od promene cena*

Društvo je izloženo riziku promena cena gotovih proizvoda i robe.

- *Gotovinski tok i rizik od promene fer vrednosti kamatne stope*

Budući da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod i novčani tokovi u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa.

Rizik od promena fer vrednosti kamatne stope proističe iz dugoročnih kredita. Krediti dati po promenljivim kamatnim stopama izlažu Društvo kamatnom riziku novčanog toka. Krediti dati po fiksnim kamatnim stopama izlažu Društvo riziku promene fer vrednosti kreditnih stopa.

(b) Kreditni rizik

Društvo ima utvrđena pravila kako bi obezbedilo da se prodaja proizvoda na veliko obavlja kupcima koji imaju odgovarajuću kreditnu istoriju.

Obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je na nivou Društva. Kreditni rizik nastaje: kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, derivatnih finansijskih instrumenata i depozita u bankama i finansijskim institucijama; iz izloženosti riziku u trgovini na veliko, uključujući nenaplaćena potraživanja i preuzete obaveze.

(c) Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnost da se izravna pozicija na tržištu. Zbog dinamične prirode

poslovanja Društva, Izvršni direktor teži da održi fleksibilnost finansiranja držanjem na raspolaganju utvrđenih kreditnih linija.

5. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi vlasnicima obezbedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo, kao i ostala Društva koja posluju unutar iste delatnosti, prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti (gearing ratio). Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

Koeficijent zaduženosti

	2012.			2011.		
			koef.			koef.
Neto dugovanje	1.352.261-124.133	1.228.128	0,44	1.313.693-96.349	1.217.344	0,44
Ukupan kapital	1.559.657 + 1.228.128	2.787.785		1.543.177+1.217.344	2.760.521	

6. Nematerijalna ulaganja

<u>Nabavna vrednost</u>	Iznos
Stanje 31.12.2011. godine	5.887
Povećanja	156
Smanjenja	
Stanje 31.12.2012. godine	6.043
<u>Ispravka vrednosti</u>	
Stanje 31.12.2011. godine	5.763
Povećanja	80
Smanjenja	
Stanje 31.12.2012. godine	5.843
<u>Sadašnja vrednost</u>	
31. decembar 2011. godine	124
31. decembar 2012. godine	200

Nematerijalna ulaganja na dan 31. decembar 2012. godine iznose 200 hiljada dinara i odnose se na programe za računare (na dan 31. decembar 2011. godine iznosila su 124 hiljade dinara).

7. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Grade- vinski objekti	Oprema	Ostale nekretnine, postr. i oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Avansi za osnovna sredstva	Ulaganja u tuđe nek. i opremu	Ukupno
Nabavna vrednost								
Stanje na dan 31.12.2011. g	3.140	996.015	847.343		12.191	0	0	1.858.689
Povećanja					37.696	3.612		41.308
Aktiviranja								0
Sredstva primljena bez naknade								0
Otuđenja / prodaja								0
Rashod		-754	-3.627					-4.381
Prenos (sa)/na		36.201	12.264		-48.465			0
Stanje na dan 31.12. 2012. g	3.140	1.031.462	855.980		1.422	3.612	0	1.895.616
Akumulirana ispravka vrednosti								
Stanje na dan 31.12. 2011. god.		483.453	558.366					1.041.819
Aktiviranja								0
Amortizacija		29.067	54.592					83.659
Otuđenja / prodaja								0
Rashod		-180	-3.604					-3.784
Prenos (sa)/na								0
Stanje na dan 31.12.2012. god.		512.340	609.354		0	0	0	1.121.694
Neotpisana vrednost na dan:								
31. decembra 2011. godine	3.140	512.562	288.977		12.191			816.870
31. decembra 2012. godine	3.140	519.122	246.626		1.422	3.612	0	773.922

Amortizacija za 2012. godinu iznosi 83.762 hiljade dinara (za 2011: 76.553 hiljade dinara) i uključena je u troškove poslovanja izveštajnog perioda.

Hipoteke po osnovu kredita i garancija:

1. Hypo Alpe-Adria-bank a.d. (kredit)	- Rafinerija, puniona, magacin, sačmara, recirkulacija, rashladne vode, kotlarnice Omnikal i Đ. Đaković, stari pogon, rezervoari sirovog ulja i još neki prateći objekti Uk. procenjena vrednost: 2.033.000 €
2. Fond za razvoj RS (garancija)	- Silosne čelije i stari silos - Pogon za proizvodnju sirovog ulja (ljuštionica, čistionica, presaona i ekstrakcija) - Mašinske kućice, kolske vage i neki pomoćni objekti - Podno skladište br. 1 Uk. procenjena vrednost: 2.130.875 €
3. Razvojna banka Vojvodine (garancija)	- Novi silosi (8 čelija) Uk. procenjena vrednost: 4.092.000 €
4. Komercijalna banka (kredit)	- Podni skladište br. 2 Uk. procenjena vrednost: 488.580 €
5. Vojvođanska banka (kredit)	- Podni skladište br. 3 Uk. procenjena vrednost: 447.000 €

8. Investicione nekretnine

Promene na računu su bile kao što sledi:

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Stanje na početku godine	1.151	1.174
Povećanje		
Smanjenje – amortizacija	23	23
Stanje na kraju godine	1.128	1.151

9. Dugoročni finansijski plasmani

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica		
Učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica		
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	688	639
Dugoročni krediti matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima		
Dugoročni krediti u zemlji		
Dugoročni krediti u inostranstvu		
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća		
Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli		
Ostali dugoročni finansijski plasmani	620	620
Minus: Ispravka vrednosti		
Ukupno	1.308	1.259

10. Zalihe

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Zalihe materijala	787.548	871.456
Nedovršena proizvodnja		
Gotovi proizvodi	724.230	434.836
Roba	9.023	7.895
Dati avansi za zalihe i usluge	50.807	58.286
Minus: ispravka vrednosti datih avansa	-614	
Ukupno zalihe – neto	1.570.994	1.372.473

Prilikom obračuna vrednosti zaliha učinaka, Društvo je iskazalo povećanje vrednosti zaliha učinaka u bilansu uspeha u iznosu od 289.393 hiljada dinara.

Popis zaliha sa stanjem na dan 31. decembar 2012. godine izvršen je od strane imenovanih komisija:

- Komisije za popis sirovine, semenske robe i materijala za ulaganje u sastavu: Dobrić Đorđe, predsednik i Oljača Milan i Vidač Erne, članovi komisije;
- Komisije za popis poluproizvoda i gotovih proizvoda u sastavu: Krstović Milan, predsednik i Pramenko Milan i Škuletić Milena – članovi komisije;
- Komisije za popis sitnog inventara, rezervnih delova i pomoćnog materijala u sastavu: Čučak Dane, predsednik; Radaković Dragan i Rapajić Milan – članovi komisije;
- Komisije za popis sitnog inventara na upotrebi kod radnika u sastavu: Levnajić Nedeljko, predsednik i Vlatković Milorad i Đuričin Jovica, članovi komisije; i
- Komisije za popis ambalaže u sastavu: Nikolić Svetlana, predsednik; Nićin Nenad i Savić Dragan – članovi komisije.

Elaborat o popisu usvojen je dana 28. 01. 2013. godine i sve korekcije stanja za neslaganja utvrđena po popisu izvršene su na način da iskazano knjigovodstveno stanje zaliha odgovara stvarnom stanju.

11. Potraživanja

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Potraživanja od kupaca	464.344	479.072
Potraživanja iz specifičnih poslova		
Ostala potraživanja	411.277	381.728
Ukupno potraživanja – neto	875.621	860.800

(a) Potraživanja od kupaca

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Kupci matično pravna lica	141.188	103.357
Kupci ostala povezana pravna lica	20.273	10.416
Kupci u zemlji	300.719	349.682
Kupci u inostranstvu	49.776	65.903
Ukupno:	511.956	529.358
Minus: Ispravka vrednosti kupaca - zavisna pravna lica		
Minus: Ispravka vrednosti kupaca - povezana pravna lica		
Minus: Ispravka vrednosti kupaca u zemlji	46.621	50.286
Minus: Ispravka vrednosti kupaca u inostranstvu	991	
Ukupno:	47.612	50.286
Svega:	464.344	479.072

Društvo ima usaglašeno stanje sa svim značajnim kupcima, osim sa kupcima Metro Cash & Carry iz Beograda i Mercator S iz Novog Sada. Neusaglašena razlika iznosi 1.261 hiljada dinara i odnosi se na prodaju upakovanog jestivog ulja.

Društvo je formiralo ispravku vrednosti na teret rashoda u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i odlukom Odbora direktora.

(b) Ostala potraživanja

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Druga potraživanja		
Potraživanja od zaposlenih	25	26
Potraživanja od državnih organa i organizacija		
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa i akciza	3.631	1.066
Ostala potraživanja – po osnovu zajma	407.621	380.636
Svega	411.277	381.728

(c) Potraživanja za više plaćen porez na dobit

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	6.885	/

12. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Hartije od vrednosti – gotovinski ekvivalenti		
Tekući (poslovni) računi	11.162	19.180
Izdvojena novčana sredstva i akreditivi	1.394	186
Blagajna		
Devizni račun	95.002	45.607
Devizni akreditivi		
Devizna blagajna		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva - <i>depoziti</i>	16.576	31.376
Ukupno:	124.133	96.349

13. PDV i AVR

<u>Aktivna vremenska razgraničenja</u>	31.12.2012.	31.12.2011.
Potraživanja za više plaćen porez na dodatu vrednost		
Unapred plaćeni troškovi	5.566	5.027
Potraživanja za nefakturisani prihod		
Razgraničeni porez na dodatnu vrednost	1.471	973
Obračunati rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	365	78
Ukupno	7.402	6.078

<u>Odložena poreska sredstva</u>	31.12.2012.	31.12.2011.
Odložena poreska sredstva	25.298	20.630

14. Vanbilansna aktiva i pasiva

I Garancije	31.12.2012.	31.12.2011.
1. Hypo Alpe Adria bank a.d.		700
2. Razvojna banka Vojvodine a.d.	246.288	226.629
3. Komercijalna banka	700	
Ukupno I:	246.988	227.329
II Tuđa roba na skladištu		
Aragold Beograd		218.784
Agrana Studen Beograd	217.464	
Agro MV Sivac	24.118	14.800
Direkcija grada Beograda	22.069	28.066
Dijamant Zrenjanin	16.081	91
Republička direkcija za robne rezerve		10.313
Petefi		7.631
Ostali	171	14.522
Ukupno II:	279.903	294.207
Svega:	526.891	521.536

15. Kapital i rezerve

Ukupan kapital Društva na dan 31. decembar 2012. godine ima sledeću strukturu:

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Osnovni kapital	1.065.994	1.065.994
Neuplaćeni upisani kapital		
Rezerve	123.929	123.929
Emisiona premija	22.039	
Revalorizacione rezerve		
Nerealizovani Dobici po osnovu hartija od vrednosti		
Nerealizovani Gubici po osnovu hartija od vrednosti		
Neraspoređeni dobitak	395.810	353.254
Gubitak		
Otkupljene sopstvene akcije	-48.115	
Ukupno:	1.559.657	1.543.177

Osnovni kapital Društva čini akcijski kapital.

Akcionari	Broj akcija	% učešće	Iznos
Mirotin d.o.o Vrbas	93.806	73,02	777.654.181,14
Ostala fizička i pravna lica	9.011	7,02	74.702.689,14
Agrovojvodina Komercervis, N. Sad	7.595	5,91	62.962.550,00
Metropolitan trading, Vaduz	6.085	4,74	50.444.650,00
F. U. Banat a.d. Nova Crnja	5.804	4,52	48.115.160,00
NAT invest d.o.o.	2.970	2,31	24.621.300,00
Akcijski fond	1.566	1,22	12.982.188,51
Inex invest d.o.o.	672	0,52	5.570.880,00
Sanja transport, Srbobran	492	0,38	4.078.680,00
Sebić Saša, fizičko lice	458	0,36	3.796.820,00
Ukupno:	128.459	100,00	1.064.929.098,79

Promene na kapitalu za 2012. godinu su nastale po osnovu:

- Povećanje neraspoređene dobiti u iznosu od 42.556 hiljada dinara se odnosi na dobit 2012. godine.
- Odlukom Skupštine akcionara od 26. 06. 2012. godine – ostvareni dobitak ostaje neraspoređeni dobitak do daljnjeg.
- Otkupa sopstvenih akcija:
  - Emisiona premija iznosi 22.039 hiljada dinara
  - Nominalna vrednost iznosi 48.115 hiljada dinara
  - Dana 15. 06. 2012. g.
    - Obaveštenje SAB moneta br. 35900 o realizaciji kupovine – 1.000 kom. akcija
    - Obaveštenje SAB moneta br. 35900 o realizaciji kupovine – 1.055 kom. akcija
    - Ukupno: 2.055 kom. akcija
  - Dana 16. 11. 2012. g.
    - Obaveštenje SAB moneta br. 36124 o realizaciji kupovine – 3.749 kom. akcija
    - Ukupno broj otkupljenih sopstv. akcija u 2012. godini: 5.804 kom. akcija

16. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti se odnose na:	31.12.2012.	31.12.2011.
<i>Finansijski kredit od:</i>		
- banaka u zemlji	32.491	119.590
- banaka u inostranstvu		
<i>Ostali dugoročni krediti kod Fonda za razvoj RS</i>	246.288	249.288
Ukupno dugoročni krediti	278.779	368.878
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine	-278.779	-338.980
Dugoročni deo dugoročnih kredita	0	29.898

Fabrika ulja „BANAT” a.d. Nova Crnja
Napomene uz finansijske izveštaje za godinu završenu 31. decembra 2012. godine
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

Pregled dugoročnih kredita prikazan je u sledećoj tabeli:

Opis	Broj i datum ugovora	Iznos duga po ugovoru i Kamatna stopa – god.	Obezbeđenje	Rok otplate	Iznos u valuti na dan bilansa	31.12. 2012.	31.12. 2011.
Dugoročni krediti u zemlji							
Hypo Alpe Adria banka a.d.	L20-234/11 od 21.06.2011.	1.500.000 € 3M euribor+4,57%	Menice, zaloga, hipoteka	30.04.2013	285.714,31 €	32.491	119.590
Fond za razvoj RS	8513/2007 od 23.03.2007	2.165.774,57 € 5 %	Menice, garancija banke	31.12.2012	2.165.774,57 €	246.288	226.629
Fond za razvoj RS	16462/2009 od 30.06.2009	862.950,41€ 0,5 %		31.03.2012	0	0	22.659
Minus: Deo koji dospeva do jedne godine						(278.779)	(338.980)
Ukupno dugoročni krediti:						0	29.898

17. Kratkoročne finansijske obaveze

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Kratkoročni krediti u zemlji	1.073.482	944.815
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine	278.779	338.980
Deo ostalih dugoročnih obaveza koji dospeva do jedne godine		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		
Ukupno:	1.352.261	1.283.795

Pregled kratkoročnih kredita prikazan je u sledećoj tabeli:

Opis	Broj i datum ugovora	Kamatna stopa – god.	Obezbeđenje	Rok vraćanja	31. 12. 2012. u €	31. 12. 2012 u hilj.din.
Hypo Alpe Adria banka a.d.	L 1600/12 25.06.2012.	šestomes. Belibor+2 %	menice, jemstvo, zaloga na robi	31.08.2013.		290.909
ProCredit Banka a.d.	0141001210184 26.04.2012.	6,5 %	menice, jemstvo, zaloga na robi i potraživanju	26.04.2013.	370.691,47	42.155
ProCredit Banka a.d.	0141001249803 26.07.2012.	6,4 %	menice, jemstvo, zaloga na robi i potraživanju	26.07.2013.	643.267,29	73.151
Vojvođanska banka a.d.	02-10775 15.08.2012.	6,50 %	menice, jemstvo, hipoteka, zaloga na robi	15.08.2013.	2.400.000,00	272.924
Komercijalna banka a.d.	00-410-0110735.4 21.08.2012.	6,50 %	menice, jemstvo, hipoteka, zaloga na robi i potr.	13.08.2013.	2.467.720,88	280.625
Eurobank EFG a.d.	NS-033/12 20.09.2012.	3M euribor+5,4 %	menice, jemstvo, zaloga na robi	23.09.2013.	1.000.000,00	113.718
Ukupno:						1.073.482

Deo dugoročnih kredita koji dospevaju do jedne godine prikazan je u sledećoj tabeli:

Opis	Broj i datum ugovora	31.12.2012.	31.12.2011.
Dugoročni krediti u zemlji			
Hypo Alpe Adria bank a.d.	L20-234/11 od 21.06.2011.	32.491	89.692
Fond za razvoj RS	8513/2007 od 23.03.2007.	246.288	226.629
Fond za razvoj RS	16462/2009 od 30.06.2009.	0	22.659
Ukupno		278.779	338.980

18. Obaveze iz poslovanja

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	12.897	57.655
Dobavljači u zemlji	377.260	207.761
Dobavljači u inostranstvu	17.720	15.846
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	3.073	230
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	187	188
Ostale obaveze iz poslovanja		
Obaveze iz specifičnih poslova		
Ukupno	411.137	281.680

Društvo ima usaglašeno stanje sa svim dobavljačima koji su vratili IOS.

19. Ostale kratkoročne obaveze

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Obaveze po osnovu neisplaćenih zarada i naknada, bruto	12.579	13.117
Ostale obaveze	9.295	9.643
Ukupno:	21.874	22.760

20. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Opis	31.12.2012.	31.12.2011.
Obaveze za porez na dodatu vrednost	38.331	9.599
Obaveze za ostale poreze, doprinose i carine i druge dažbine		
- Obaveze za poreze i carine	215	189
- Obaveze za doprinose		
- Ostale obaveze za poreze i doprinose	372	715
Pasivna vremenska razgraničenja	3.044	3.547
Ukupno:	41.962	14.050

Obaveze za porez iz dobitka	31.12.2012.	31.12.2011.
Obaveze za porez iz dobitka		374

21. Odložena poreska sredstva i obaveze

Opis	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze	Neto
Stanje 31. decembra 2010. godine	25.945		25.945
Promena u toku godine	-5.315		-5.315
Stanje 31. decembra 2011. godine	20.630		20.630
Promena u toku godine	4.668		4.668
Stanje 31. decembra 2012. godine	25.298		25.298

Odložena poreska sredstva Društva, na dan 31. decembar 2012. godine iznose 25.298 hiljada dinara i odnose se na neiskorišćeni poreski kredit, odobren od strane poreskih organa po osnovu investicija u nekretnine, postrojenja i opremu, za koje Rukovodstvo Društva procenjuje da može da iskoristi za smanjenje poreske obaveze u narednih 5 godina.

(a) Tekući poreski rashod perioda

Opis	2012	2011
Bruto dobit poslovne godine	41.273	179.561
Usklađivanje rashoda	2.870	31.326
Računovodstvena amortizacija	83.762	76.553
Poreska amortizacija	-60.199	-63.367
Poreska osnovica	67.706	224.073
Poreska stopa	10 %	10 %
Obračunati porez	6.770	22.407
Ukupna umanjenja obračunatog poreza	-3.385	-11.204
Tekući rashod perioda	3.385	11.204
Odložen poreski prihod (rashod) perioda	4.668	-5.315
Neto dobit bez odloženog poreskog prihoda (rashoda)	37.888	168.357
Neto dobit	42.556	163.042

22. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. 12. 2012. godine.

Pregled usaglašavanja komitenata

Konta 200, 201, 202, 203, 228, 241, 242, 244, 248, 430			Konta 150, 422, 424, 431, 432, 433, 434, 460, 469		
Opis	Broj	%	Opis	Broj	%
Usklađeno	225	52,08	Usklađeno	352	52,93
Neusklađeno	2	0,46	Neusklađeno	0	0
Nevraćeni IOS-i	205	47,46	Nevraćeni IOS-i	313	47,07
Ukupno poslati IOS-i	432	100,00	Ukupno poslati IOS-i	665	100,00

Neusaglašena potraživanja su sledeća:

Poslovni partner	Neusaglašen iznos u din.
Metro Cash & Carry, Beograd	1.095.327,98
Mercator S, Novi Sad	165.901,85

23. Poslovni prihodi

Opis	2012	2011
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	3.785.717	2.484.096
Prihod od aktiviranja učinaka i robe		
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	289.393	54.895
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka		
Ostali poslovni prihodi		
Ukupno	4.075.110	2.538.991

24. Poslovni rashodi

Opis	2012	2011
Nabavna vrednost prodate robe	189.030	241.366
Troškovi materijala	3.400.113	1.741.799
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	170.545	139.727
Troškovi amortizacije i rezervisanja	83.762	76.553
Ostali poslovni rashodi	111.027	98.230
Ukupno:	3.954.477	2.297.675

- a) **Nabavna vrednost prodane robe** uključuje iznos od 189.030 hiljada dinara (Za 2011 godinu: 241.366 hiljada dinara) koji se odnose na nabavnu vrednost robe u prometu na veliko.

b) **Troškovi materijala** uključuju

Opis	2012	2011
Troškovi materijala za izradu	3.315.762	1.659.873
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	30.115	21.181
Troškovi goriva i energije	54.236	60.745
Ukupno	3.400.113	1.741.799

- c) **Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi** iznose 170.545 hiljada dinara i odnose se na:

Opis	2012	2011
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	133550	110.486
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	25.159	20.674
Troškovi naknada po ugovoru o delu	4.548	3.853
Troškovi naknada po autorskim ugovorima		46
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima		
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora		
Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	3.763	528
Ostali lični rashodi i naknade	3.552	4.140
Ukupno:	170.545	139.727

- d) **Troškovi amortizacije** uključuju iznos od 83.762 hiljada dinara (Za 2011 godinu: 76.553 hiljada dinara).

Od ukupnog iznosa amortizacije u 2012. godini 80 hiljada dinara se odnosi na nematerijalna ulaganja, 29.067 hiljada dinara na građevinske objekte, 54.592 hiljade dinara na opremu i 23 hiljade dinara na investicione nekretnine.

- e) **Ostali poslovni rashodi** za 2012. godinu iznose 111.027 hiljada dinara i odnose se na sledeće rashode:

Opis	2012	2011
1. Troškovi proizvodnih usluga		
Transportne usluge	19.411	12.452
Usluge održavanja	24.972	16.355
Zakupnine	1.069	
Troškovi sajмова	1.677	1.355
Reklama i propaganda	9.538	9.203
Troškovi istraživanja		
Troškovi razvoja koji se ne kapitalizuju		
Ostale usluge	79	53
2. Nematerijalni troškovi		
Neproizvodne usluge	20.830	22.722
Reprezentacija	1.537	1.463
Premije osiguranja	12.358	12.076
Troškovi platnog prometa	10.088	10.139
Troškovi članarina	645	645
Troškovi poreza	5.772	5.408
Troškovi doprinosa		
Ostali nematerijalni troškovi	3.051	6.359
Ukupno:	111.027	98.230

25. Finansijski prihodi

Opis	2012	2011
Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Finansijski prihodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Prihodi kamata	64.241	54.977
Pozitivne kursne razlike	10.185	21.647
Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	94.604	61.467
Učešća u dobitku drugih pravnih lica		
Ostali finansijski prihodi	120	241
Ukupno:	169.150	138.332

26. Finansijski rashodi

Opis	2012	2011
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Rashodi kamata	91.918	74.979
Negativne kursne razlike	7.427	7.256
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	148.922	96.336
Ostali finansijski rashodi		
Ukupno:	248.267	178.571

27. Ostali prihodi

Opis	2012	2011
<i>Ostali prihodi:</i>		
Dobici od prodaje:		
- nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme		169
- bioloških sredstava		
- učešća i dugoročnih hartija od vrednosti		
- materijala	28	142.009
Viškovi		94
Naplaćena otpisana potraživanja	2.817	16.880
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		
Prihodi od smanjenja obaveza	359	228
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja		
Ostali nepomenutu prihodi		
- naplata štete	2.881	2.091
- rabati	9.406	265
- ostali	6.452	19.617
Ukupno:	21.943	181.353

28. Ostali rashodi

Opis	2012	2011
<i>Gubici od prodaje:</i>		
- nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	597	642
- bioloških sredstava		
- učešća i dugoročnih hartija od vrednosti		
- materijala	23	131.891
Manjkovi	1.190	3.522
Direktan otpis potraživanja	415	18.314
Rashod zaliha	346	827
Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		
Ostalo		
<i>Umanjenje vrednosti:</i>		
- bioloških sredstava		
- nematerijalnih ulaganja		
- nekretnina, postrojenja i opreme		
- dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
- zaliha		
- potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	1.020	35.156
- ostale imovine		
Ostalo		
- rabati	3.180	9.899
- ostalo – naplata po sudskim rešenjima i dr.	15.415	2.618
Ukupno:	22.186	202.869

29. Porez na dobit

Opis	2012	2011
Bruto dobit poslovne godine	41.273	179.561
Tekući porez – poreski rashod perioda	3.385	11.204
Odloženi poreski rashodi perioda		5.315
Odloženi poreski prihodi perioda	4.668	
Ukupno efekat:	1.283	16.519
Neto dobit	42.556	163.042

30. Zarada po akciji

(a) Osnovna zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak koji pripada akcionarima Društva podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u opticaju za period isključujući obične akcije koje je Društvo otkupilo i koje se drže kao otkupljene sopstvene akcije.

Opis	Promene broja akcija	Saldo broja akcija	Broj dana	Umnožak dana i akcija
Stanje na dan 01. 01. 2012.	128.459	128.459	167	21.452.653
Otkup sopstv.akcija 15. 06. 2012.	2.055	126.404	154	19.466.216
Otkup sopstv.akcija 16. 11. 2012.	3.749	122.655	45	5.519.475
Krajnji saldo		122.655	366	46.438.344

Prosečan ponderisani broj akcija= 46.438.344 / 366 = 126.881

Opis	2012	2011
Dobitak koji pripada akcionarima	42.556	163.042
Dobitak iz obustavljenog poslovanja koji pripada akcionarima Društva		
Ukupno	42.556	163.042
Ponderisani prosečni broj običnih akcija u opticaju (u 000)	127	128
Osnovna zarada po akciji (hiljada dinara po akciji)	0	1

31. Potencijalne obaveze

Društvo je imalo potencijalne finansijske obaveze u vezi sa bankarskim i drugim garancijama i po drugim osnovama, koje su nastale u redovnom toku poslovanja. Ne očekuje se da će usled potencijalnih obaveza doći do materijalno značajnih finansijskih obaveza.

(a) Sudski sporovi

Društvo je na dan 31.decembra 2012. godine vodilo 19 sudskih sporova u najvećem delu kao poverilac.

U toku 2012. i 2011. nije bilo potrebe za rezervisanjima po osnovu sudskih sporova, iz razloga što rukovodstvo Društva smatra predmete u sudskim sporovima nesigurnim.

32. Hipoteke, jemstva i garancije

Društvo je na dan bilansa izdalo sledeća jemstva:

Naziv preduzeća	Iznos iz Ugovora o jemstvu	Dospeće obaveze po jemstvu
Mirotin d.o.o. Vrbas	505.370.320 RSD	31.12.2015.
Sava Kovačević Vrbas	354.950.400 RSD	15.05.2018.
Sava Kovačević Vrbas	503.943.750 RSD	31.08.2017.
Sava Kovačević Vrbas	216.616.140 RSD	31.01.2014.
Sava Kovačević Vrbas	125.057.400 RSD	28.01.2018.
Sava Kovačević Vrbas	76.910.301 RSD	28.01.2014.
RG Ečka, Lukino selo	33.985.080 RSD	25.04.2014.
RG Ečka, Lukino selo	36.000.000 RSD	05.04.2013.
Sava Kovačević Vrbas	90.011.120 RSD	03.04.2014.
Sava Kovačević Vrbas	225.027.800 RSD	28.05.2015.
Sava Kovačević Vrbas	50.000.000 RSD	13.07.2013.
Mirotin d.o.o. Vrbas	351.804.834 RSD	31.01.2013.

33. Transakcije sa povezanim pravnim licima

Većinski vlasnik Društva je Mirotin d.o.o. Vrbas u čijem se vlasništvu nalazi 73,02 % akcija Društva. Preostalih 26,98 % akcija kotira na berzi i nalazi se u vlasništvu raznih akcionara.

Sledeće transakcije su obavljene sa povezanim pravnim licima:

Opis	2012	2011
<i>(a) Prodaja gotovih proizvoda, robe i usluga</i>		
Prodaja gotovih proizvoda:		
- Matično Društvo	30	122
- Ostala povezana lica	10.132	14.242
Prodaja robe:		
- Ostala povezana lica	16.097	20.429
Prodaja usluga:		
- Matično Društvo – kamata na zajam	37.799	21.536
- Ostala povezana lica – proizvodne usluge	508	728
– efekat valutne klauzule	-16	
– kamata na zajam	7.853	5.617
Ukupno:	72.403	62.674

Roba se prodaje po cenama i uslovima koji bi bili na raspolaganju trećim licima.

Opis	2012	2011
<i>(b) Nabavke robe, materijala i usluga</i>		
Nabavka robe:		
- Matično Društvo – osnovno sredstvo		1.554
- Ostala povezana lica	13.246	5.075
Nabavka materijala:		
- Ostala povezana lica	8.115	13.359
Nabavka usluga:		
- Matično Društvo	14.378	9.970
- Ostala povezana lica	139	5.385
Ukupno:	35.878	35.343

Roba se kupuje po cenama i uslovima koji bi bili na raspolaganju trećim licima.

(v) Naknade ključnom rukovodstvu

Opis	2012	2011
Zarade i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	3.736	528
Otpremnine		
Naknade nakon penzionisanja		
Ostale dugoročne naknade		
Plaćanje akcijama		
Ukupno:	3.736	528

(g) Stanja na kraju godine proizašla iz prodaje/nabavki roba/usluga

Opis	2012	2011
Potraživanja od povezanih pravnih lica		
- Matično Društvo	141.188	103.357
- Ostala povezana lica	20.273	10.416
Dati avansi povezanim pravnim licima		
- Matično Društvo	1.186	1.186
- Ostala povezana lica	10.503	7.220
Obaveze prema povezanim licima		
- Neposredno matično Društvo	-3.073	-230
- Ostala povezana lica	-187	-188
Ukupno:	169.890	121.761

(d) Krediti/pozajmice povezanim licima

Opis	2012	2011
Pozajmice matičnom pravnom licu – ukupno:		
Na početku godine	306.967	300.867
Odobreno u toku godine	25.410	6.100
Otplate u toku godine	-1.000	
Finansijski prihodi		
Finansijski rashodi		
Na kraju godine	331.377	306.967
Pozajmice povezanim licima – ukupno:		
Na početku godine	67.948	69.340
Odobreno u toku godine	23.200	10.300
Otplate u toku godine	-23.200	-11.500
Finansijski prihodi	4.159	2.165
Finansijski rashodi	-1.752	-2.417
Na kraju godine	70.355	67.948

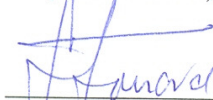
34. Događaji nakon datuma bilansa stanja

Zaduženost fabrike ulja 'Banat' prema bankama i fondovima na dan 24. 02. 2013. godine je smanjena u odnosu na 31. 12. 2012. godine tj. izvršene su isplate:

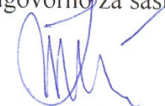
- Dve rate kratkoročnog kredita kod Komercijalne banke po Ugovoru 00-410-0110735.4 u ukupnom iznosu od 538.061,09 €.
- Jedne rate kratkoročnog kredita kod Hypo Alpe Adria banke po Ugovoru L1600/12 u iznosu od 36.363.636,36 RSD.
- Dve rate kratkoročnog kredita kod Vojvođanske banke po Ugovoru 02-10775 u ukupnom iznosu od 600.000 €.
- Dve rate kratkoročnog kredita kod Eurobanke EFG po Ugovoru NS-0033/12 u ukupnom iznosu od 222.222,22 €.
- Jedne rate kratkoročnog kredita kod ProCredit banke po Ugovoru 0141001210184 u iznosu od 91.873,24 €.
- Jedne rate kratkoročnog kredita kod ProCredit banke po Ugovoru 0141001249803 u iznosu od 90.342,35 €.
- Jedne rate dugoročnog kredita kod Hypo Alpe Adria banke po Ugovoru L20-234/11 u iznosu od 71.428,57 €.

Decembarska obaveza za PDV iskazana je u bilansu stanja 31. 12. 2012. godine u iznosu od 38.331.311 RSD i izmirena je u ukupnom iznosu 10. 01. 2013. g.

Nova Crnja, 25. 02. 2013. g.
(mesto i datum)

Zora Stančić, Finansijski rukovodilac
(Lice odgovorno za sastavljanje napomena)

Aleksa Janičić, Izvršni direktor
(Zakonski zastupnik)

